

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ЖИВОПИС

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Спеціальність “Образотворче
та декоративно-прикладне мистецтво”
Спеціалізація “Декоративно-прикладне мистецтво”

Київ – 2006

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ЖИВОПИС

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво”

Спеціалізація
“Декоративно-прикладне мистецтво”

Київ 2006

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

ЖИВОПИС

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв І–ІІ рівнів акредитації. – Київ: “Фірма “ІНККОС”, 2006. – 24 ст.

Укладач	Л. І. Ващук – викладач Ніжинського училища культури і мистецтв ім. М. Заньковецької
Рецензенти:	І. Ю. Швачунов, В. І. Матюшенко – викладачі Сумського вищого училища мистецтв і культури ім. Д. С. Бортнянського Г. О. Кисіль, Л. О. Орел – викладачі Гадяцького училища культури ім. І. П. Котляревського
Відповідальний за випуск	Т. Ф. Стронько
Редактор	Л. М. Трачук

- © Ващук Л. І., 2006
- © Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв, 2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

“ЖИВОПИС” – одна з головних дисциплін фахової підготовки студентів в освоєнні образотворчої грамоти. Розвиває вміння відтворювати оточуючий світ на полотні живописними засобами фарб, відтворювати дійсність як живописно, так і декоративно різноманітними техніками і матеріалами в залежності від поставленої мети, розвиває художній смак студентів.

Мета курсу:

- формувати творчо-активну особистість студента;
- навчити розрізняти різні види технік акварельного, гуашевого, олійного живопису;
- розвивати вміння використовувати різні види технік акварельного, гуашевого, олійного та темперного живопису;
- розвивати вміння декоративного переосмислення дійсності;
- розвивати творчий підхід до поставлених живописних завдань;
- формувати потребу до постійного самовдосконалення;
- розвивати художні та естетичні смаки студентів.

Завдання курсу подані в послідовності від простого до складного, але із поверненням до попередніх тем на більш високому рівні. Починається курс з вивчення простих предметів побуту, а закінчується живописом людини в інтер'єрі. Вивчаються такі матеріали, як акварель, гуаш, пастель, олійні (темперні) фарби та можливість їх поєднання в одній роботі.

Студентам старших курсів дається можливість в окремих завданнях самостійно вибирати живописні матеріали для роботи.

Завдання з живопису виконуються в такій послідовності: ескіз, розміщення зображення на аркуші паперу, детальна промальовка елементів зображення, кольорова розробка, ліплення деталей і узагальнення роботи в цілому.

Перед виконанням кожного завдання педагог повинен чітко визначити мету даної постановки перед студентами.

Завершеність завдання визначається поставленою метою.

Специфіка навчального закладу вимагає особливого ставлення до малюнку у живописній роботі, як основи у процесі засвоєння фахових дисциплін.

Починаючи з короткочасних вправ та етюдів, в яких формується увага до природи, спостережливість, здібність узагальнювати бачене,

студенти оволодівають різними матеріалами і техніками. Далі вони переходять до довгострокових етюдів, що дає можливість поглиблено вивчати природу і творчо переосмислювати набуті знання і вміння та відточувати власну техніку.

Практичні заняття доповнюються переглядом репродукцій робіт видатних майстрів, а також кращих робіт студентів з методичного фонду. Крім того, студенти разом з викладачем систематично відвідують художні музеї та виставки.

Отримані на аудиторних заняттях знання та навички остаточно формуються у домашніх роботах, які мають характер закріплення засвоєного та виявлення індивідуальних здібностей студентів.

Навчальний курс “Живопису” повинен націлювати студентів на розуміння навичок з декоративно-прикладного осмислення природи, що матиме відбиття на заняттях з декоративно-прикладної творчості, композиції.

Програма курсу “Живопис” розрахована на вивчення протягом 4 років: всього 495 годин, в тому числі: 489 практичних годин, 6 годин індивідуальних, 45 годин на самостійне вивчення.

На I курсі – 96 годин;

На II курсі – 131 година; індивідуальних – 2 години

На III курсі – 148 годин, індивідуальних – 2 години.

На IV курсі – 120 годин, індивідуальних – 2 години.

Кожен семестр закінчується підведенням підсумків у формі огляду робіт та оцінки їх на фаховій комісії, що складає 8 підсумкових оцінок за весь курс навчання.

Форма контролю – іспити: III, V, VII семестри.

Наведений тематичний план приблизний. Він припускає корегування годин на те чи інше завдання в залежності від методичної концепції викладача, рівня підготовки студентів чи умов даного училища. Але загальна кількість годин по роках навчання залишається незмінною.

Розподіл годин по семестрах

Курс	Семестр	Кількість годин		
		Навчальних тижнів	У тиждень	В семестр
I	I	18	2	36
	II	20	3	60
II	III	17	3	51
	IV	20	4	80
III	V	17	4	68
	VI	20	4	80
IV	VII	17	4	68
	VIII	13	4	52

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

I курс

Спочатку з'ясовується рівень підготовки студентів. А далі, починаючи з технічних вправ, студенти знайомляться з акварельною технікою. В II семестрі студенти знайомляться з технікою гуашевого живопису. З метою глибшого розуміння технічної сторони живопису студенти вивчають дисципліну “Кольорознавство”. Мета курсу – живопис групи об'ємних предметів у зв'язку з оточуючим середовищем.

II курс

На II курсі закріплюють навички, придбані на I курсі, і продовжують подальше навчання. Вивчають народний розпис. Знайомляться з технікою олійного живопису. Мета курсу – декоративність у живописі, матеріальність предметів.

III курс

На III курсі виконуються складніші натюрморти і живопис голови: спочатку гіпсової, а потім живопис голови людини з природи.

IV курс

На IV курсі підводяться підсумки і систематизуються знання і навички. Короткочасні і довгострокові етюди фігури людини. Студенти повинні вміти передавати просторові плани, кольорові і тональні співвідношення предметів у навколишньому середовищі, розуміти кольорову гармонію і колористичну єдність живопису.

№	Назви розділів і тем	Термін	Всього годин	Аудиторних		Самост. робота
				практ.	інд.	
	I курс	I курс	96	96	–	12
	I семестр	I семестр	36	36	–	2
1	Вступна бесіда. Мета і завдання курсу		3	3	–	–
Розділ I. Колір у природі та мистецтві						
2	Тема 1. Фарби. Класифікації.		15	3	–	–
	Завд.1. Вправи без конкретних сюжетів			6	–	–
	Завд.2. Зображення трьома основними кольорами			6	–	–
Розділ II. Акварель. Технічні вправи						
3	Тема 2. Можливості акварелі		9			
	Завд.1. Заливка площини кольором			3	–	–
	Завд.2. Лісерування			3	–	–
	Завд.3. Розтягування кольору від більш насиченого до менш насиченого. Поступовий перехід від одного кольору до іншого			3	–	–
4	Тема 3. Градації тону		9			
	Завд.1. Натюрморт з предметів, близьких за кольором, контрастних за світлотою			3	–	2
	Завд.2. Натюрморт з предметів, близьких за кольором і світлотою			6	–	–

№	Назви розділів і тем	Термін	Всього годин	Аудиторних		Самост. робота
				практ.	інд.	
	II семестр	II семестр	60	60	–	10
Розділ III. Техніка гуашевого живопису						
5	Тема 4. Зміни світлотності і насиченості хроматичного кольору		3			
	Завд.1. Викраски кольорів у поєднанні з білилом та чорною фарбою			3	–	2
6	Тема 6. Тематичний натюрморт		18			
	Завд.1. Натюрморт з предметів мистецтва (з включенням чорних і білих предметів)			18	–	–
7	Тема 7. Декоративний живопис		15			
	Завд.1. Декоративна стилізація попереднього натюрморту			15	–	2
8	Тема 8. Живопис флористичних форм		9			
	Завд.1. Етюди весняних квітів			9	–	2
Розділ IV. Пленер						
9	Тема 9. Етюди флористичних форм (акварель, гуаш, пастель)		15			
	Завд.1. Замальовки гілок дерев, квітучих гілок.			6	–	–

№	Назви розділів і тем	Термін	Всього годин	Аудиторних		Самост. робота
				практ.	інд.	
	Завд.2. Замальовки квітуючих кущів, дерев			3	-	2
	Завд.3. Пейзаж, замальовки неба			6		2
	II курс	II курс	131	129	2	18
	III семестр	III семестр	51	50	1	6
Розділ V Сприймання кольору у живописі						
10	Тема 10. Матеріальність у живописі		22	21	1	
	Завд.1. Натюрморт з осінніх квітів			12	-	-
	Завд.2. Декоративна стилізація попереднього натюрморту			9	1	-
Розділ VI. Символіка кольору						
11	Тема 11. Вивчення народного розпису		29			
	Завд.1. Особливості петриківського розпису			3	-	6
	Завд.2. Інструменти та матеріали. Котячі пензлі			3	-	-
	Завд.3. Вивчення елементів петриківського розпису			15	-	-
	Завд.4. Творча композиція в прямокутнику			3	-	-
	Завд.5. Творча композиція в колі			3	-	-
	Завд.6. Творча композиція в трикутнику			2	-	-
	IV семестр	IV семестр	60	59	1	12
Розділ VI. Кольорова пляма в живописі						

№	Назви розділів і тем	Термін	Всього годин	Аудиторних		Самост. робота
				практ.	інд.	
12	Тема 12. Вивчення імпресіонізму. Український імпресіонізм		44			
	Завд.1. Копіювання як метод вивчення техніки			16	-	8
	Завд.2. Натюрморт зі скляних предметів, освітлених сонцем			19	1	2
	Завд.3. Пейзажі настрою. Пейзаж на різнокольоровому фоні. Пейзаж з кольоровою домінантою			8	-	2
Розділ VII. Живопис білих предметів						
13	Тема 13. Натюрморт з білих фарфорових предметів		24			
	Завд.1. Вплив кольорових драпіровок на білі предмети			24	-	-
Розділ VIII. Пленер						
14	Тема 14. Урбаністичний пейзаж		12			
	Завд.1. Замальовки старих будівель (сангіна, вугілля)			4	-	-
	Завд.2. Замальовки промислових будівель (туш)			8	-	-
	III курс	III курс	148	146	2	12
	V семестр	V семестр	68	67	1	2
Розділ IX. Система кольорових відношень у живопису						
15	Тема 15. Знаходження оптимальної кольорової системи відношень		24			

№	Назви розділів і тем	Термін	Всього годин	Аудиторних		Самост. робота
				практ.	інд.	
	Завд.1. Осінній натюрморт			14	–	–
	Завд.2. Декоративна стилізація попереднього натюрморту			10	–	–
16	Тема 16. Гіпс у живописі		44	43	1	
	Завд.1 Живопис гіпсової голови			12	–	–
	Завд.2. Натюрморт із гіпсовою маскою			16	–	–
	Завд.3. Натюрморт з предметів, різних за матеріалом			15	1	–
	VI семестр	VI семестр	80	79	1	10
17	Тема 17. Натюрморт в інтер'єрі		40	39	1	
	Завд.1. Натюрморт з гіпсовою головою			20	–	2
	Завд.2. Натюрморт з опудалом птаха			19	1	2
Розділ X. Психологічні властивості кольору						
18	Тема 18. Замальовки голови натурника		12			
	Завд.1. Етюд голови натурника у фас			6	–	2
	Завд.2. Етюд голови натурника в профіль			6	–	–
19	Тема 19. Етюд півфігури натурника		20			
	Завд.1. Довгостроковий етюд голови натурника з плечовим поясом			20	–	2

№	Назви розділів і тем	Термін	Всього годин	Аудиторних		Самост. робота
				практ.	інд.	
Розділ XI. Пленер						
20	Тема 20. Замальовки людей (пастель, фломастери, фарби)		8			
	Завд.1. Замальовки людей однією лінією			2	–	2
	Завд.2. Замальовки людей в русі			6	–	–
	IV курс	IV курс	120	118	2	3
	VII семестр	VII семестр	68	67	1	2
Розділ XII. Етюд і завершеність у живописі						
21	Тема 21. Контраст кольорових відношень		24			
	Завд.1. Натюрморт, побудований на контрасті кольорових відношень			14	–	–
	Завд.2. Декоративна стилізація попереднього натюрморту. Стилізація "під матеріал".			10	–	–
22	Тема 22. Відтворення характеру людини кольором		44	43	1	
	Завд.1. Короткочасний етюд чоловічої голови			8	–	2
	Завд.2. Короткочасний етюд жіночої голови			8	–	–
	Завд.3. Короткочасний етюд фігури людини в положенні стоячи			8	–	–
	Завд.4. Короткочасний етюд фігури людини в положенні сидячи			8	–	–

№	Назви розділів і тем	Термін	Всього годин	Аудиторних		Самост. робота
				практ.	інд.	
	Завд.5. Етюд жіночої голови з плечовим поясом			11	1	
	VIII семестр	VIII семестр	52	51	1	1
Розділ XIII. Довгостроковий етюд фігури людини						
23	Тема 23. Завершеність у живописі		51	50	1	
	Завд.1. Етюд чоловічої півфігури з руками			14	–	1
	Завд.2. Етюд фігури дитини в національному костюмі			18	–	–
	Завд.3. Етюд фігури людини з промисловим виробом в руках			18	1	–
24	Підсумкове заняття		1			
Всього годин:			495	489	6	45

ЗМІСТ КУРСУ З ДИСЦИПЛІНИ "ЖИВОПИС"

I курс, I семестр

Ввідна бесіда (3 години).
Живопис як засіб реалізації творчих ідей.

Тема 1. Фарби. Класифікація (3 години)

Акварельні фарби та їх назви. Акварельні пензлі.
Завд. 1. Вправи без конкретних сюжетів (6 годин).
Перевірка знань і вмінь студентів.
Завд. 2. Зображення трьох основними кольорами (6 годин).
Вправи на змішування.

Тема 2. Можливості акварелі

Знайомство з технікою акварельного живопису.
Завд. 1. Заливка площини кольором (3 години).
Технічні вправи.
Завд. 2. Лісерування (3 години).
Технічні вправи.
Завд. 3. Розтягування кольору від більш насиченого до менш насиченого. Поступовий перехід від одного кольору до іншого (3 години).
Технічні вправи.

Тема 3. Градації тону

Завд. 1. Натюрморт з предметів близьких за кольором, контрастних за світлотою (3 години).
Натюрморт з 2-х предметів жовтого кольору, 1-ша драпіровка без складок.
Матеріал – папір, акварель, пензлі. Розмір 1/8 арк.
Мета: визначення відмінності за тоном і колірними відтінками.
Завд. 2. Натюрморт з предметів, близьких за кольором і світлотою (3 години).
Натюрморт із 2-х предметів зеленого кольору, драпіровка з невеликими складками.

Матеріал – папір, акварель, пензлі. Розмір 1/8 арк.
Мета: визначення відмінностей за тепло-холодністю.

II семестр

Тема 4. Зміни світлотності і насиченості хроматичного кольору

Завд. 1. Викраски кольорів у поєднанні з білилом та чорною фарбами (3 години).

Технічні вправи.

Тема 6. Тематичний натюрморт

Завд. 1. Натюрморт з предметів мистецтва із включенням чорних і білих предметів (18 годин)

Предмети згідно з завданням.

Матеріал – папір, гуаш, пензлі. Розмір ¼ арк.

Мета: визначити колірні відтінки на чорних і білих предметах.

Тема 7. Декоративний живопис

Завд. 1. Декоративна стилізація попереднього натюрморту (15 годин).

Матеріал – папір, гуаш, пензлі. Розмір ¼ арк.

Мета: декоративне переосмислення натюрморту.

Тема 8. Живопис флористичних форм

Завд. 1. Етюди весняних квітів (6 годин)

Матеріал – папір, гуаш, акварель, пастель, пензлі. Розмір ¼ арк.

Мета: вчитись швидко малювати з природи.

Тема 9. Етюди флористичних форм (акварель, гуаш, пастель)

Завд. 1. Замальовки гілок дерев, квітуючих гілок (6 годин).

Матеріал – папір, гуаш, акварель, пастель, пензлі. Розмір ¼ арк.

Мета: вчитись швидко малювати з природи.

Завд. 2. Замальовки квітуючих кущів, дерев (6 годин).

Матеріал – папір, гуаш, акварель, пастель, пензлі. Розмір ¼ арк.

Мета: вчитись швидко малювати з природи.

Завд. 3. Пейзаж, замальовки неба (6 годин).

Матеріал – папір, гуаш, акварель, пастель, пензлі. Розмір ¼ арк.

Мета: вчитись швидко малювати з природи.

II курс, III семестр

Тема 10. Матеріальність у живописі

Завд. 1. Натюрморт з осінніх квітів.

Матеріал – папір, гуаш, акварель, пензлі. Розмір ¼ арк.

Мета: передача матеріальності.

Завд. 2. Декоративна стилізація попереднього натюрморту (10 годин).

Матеріал – папір, гуаш, акварель, пензлі. Розмір ¼ арк.

Мета: декоративне переосмислення натюрморту.

Тема 11. Вивчення народного розпису.

Завд. 1. Особливості петриківського розпису (3 години).

Історичні відомості.

Завд. 2. Інструменти та матеріали. Котячі пензлі (3 години).

Виготовлення котячих пензлів.

Завд. 3. Вивчення елементів петриківського розпису (15 годин).

Елементи: “зернятко”, “кривеньке зернятко”, “пірчасте листя”, “травичка”, “колосок”, “пуп’янок”, бігунці, листочки.

Завд. 4. Творча композиція в прямокутнику (3 години).

Матеріал – папір, гуаш, акварель, пензлі. Розмір 1/8 арк.

Мета: поєднання елементів у композицію.

Завд. 5. Творча композиція в колі (3 години).

Матеріал – папір, гуаш, акварель, пензлі. Розмір 1/4 арк.

Мета: поєднання елементів у композицію.

Завд. 6. Творча композиція в трикутнику (2 години).

Матеріал – папір, гуаш, акварель, пензлі. Розмір 1/8 арк.

Мета: поєднання елементів у композицію.

IV семестр

Тема 12. Вивчення імпресіонізму. Український імпресіонізм

Завд. 1. Копіювання як метод вивчення техніки (16 годин).

Знайомство з технікою олійного живопису. Олійні фарби та їх назви.

Копіювання робіт імпресіоністів.

Матеріал – полотно 20 × 30 або ґрунтований картон, олійні фарби, пензлі.

Мета: знайомство з технікою роботи, що копіюється, та технікою олійного письма.

Завд. 2. Натюрморт зі скляних предметів, освітлених сонцем (20 годин).

Натюрморт з 2–3 скляних предметів та 2-х кольорових контрастних драпіровок.

Матеріал – полотно 30 × 40 або ґрунтований картон, олійні фарби, пензлі.

Мета: поєднання методів академічного живопису та імпресіонізму.

Завд. 3. Пейзажі настрою. Пейзаж на різнокольоровому фоні.

Пейзаж з кольоровою домінантою (8 годин).

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{8}$ арк.

Мета: для розвитку творчого абстрактного мислення.

Тема 13. Натюрморт з білих фарфорових предметів

Завд. 1. Вплив кольорових драпіровок на білі предмети (24 годин).

Натюрморт із 3-х фарфорових предметів на контрастних кольорових драпіровках.

Матеріал – полотно 30 × 40 або ґрунтований картон, олійні фарби, пензлі.

Мета: вміння розрізняти і передавати колірні відтінки.

Тема 14. Урбаністичний пейзаж

Завд. 1. Замальовки старих будівель (4 години).

Матеріал – папір, пастель, пензлі. Розмір $\frac{1}{4}$ арк.

Мета: вчитись швидко малювати з натури.

Завд. 2. Замальовки промислових будівель (8 годин)

Матеріал – папір, пастель, пензлі. Розмір $\frac{1}{4}$ арк.

Мета: вчитись швидко малювати з натури.

III курс, V семестр

Тема 15. Знаходження оптимальної кольорової системи відношень.

Завд. 1. Осінній натюрморт (14 годин).

Натюрморт з гілками калини, корою дерева, глиняним посудом, 2–3 яскраві драпіровки.

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{2}$ арк.

Мета: для розвитку системного мислення.

Завд. 2. Декоративна стилізація попереднього натюрморту (10 годин).

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{4}$ арк.

Мета: розвиток творчого абстрактного мислення.

Тема 16. Гіпс у живопису

Завд. 1. Живопис гіпсової голови (12 годин).

Гіпсова голова на фоні 2-х контрастних драпіровок.

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{4}$ арк.

Мета: ліплення форми засобами живопису.

Завд. 2. Натюрморт з гіпсовою маскою (16 годин).

Натюрморт 2-х предметів і гіпсової маски на фоні 2-х контрастних драпіровок.

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{4}$ арк.

Мета: виявлення матеріалу засобами живопису.

Завд. 3. Натюрморт з предметів, різних за матеріалом (16 годин).

Натюрморт з металевих, пластмасових, керамічних предметів на пастельному фоні.

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{4}$ арк.

Мета: закріплення знань, подальший розвиток у студентів почуття кольорової гармонії та пластики форм.

VI семестр

Тема 17. Натюрморт в інтер'єрі

Завд. 1. Натюрморт з гіпсовою головою (20 годин).

Натюрморт з кількома предметами і драпіровками пастельних відтінків.

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{2}$ арк.

Мета: ліплення форми засобами живопису.

Завд. 2. Натюрморт з опудалом птаха (20 годин).

Натюрморт з опудалом птаха та природним матеріалом.

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{2}$ арк.

Мета: єдність предметів натюрморту.

Тема 18. Замальовки голови натурника

Завд. 1. Етюд голови натурника у “фас” (6 годин).

Модель – з характерними рисами обличчя.

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{4}$ арк.

Мета: вивчення форми голови людини, ліплення форми засобами живопису.

Завд. 2. Етюд голови натурника в “профіль” (6 годин).

Модель – з характерними рисами обличчя.

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{4}$ арк.

Мета: вивчення форми голови людини, ліплення форми засобами живопису.

Тема 19. Етюд півфігури натурника

Завд. 1. Довгостроковий етюд голови натурника з плечовим поясом (20 годин).

Модель – з характерними рисами обличчя.

Мета: закріплення знань, подальший розвиток у студентів почуття кольорової гармонії та пластики форм.

Тема 20. Замальовки людей (пастель, фломастери, фарби)

Завд. 1. Замальовки людей однією лінією (2 години).

Матеріал – папір, пастель, пензлі. Розмір $\frac{1}{8}$ арк.

Мета: передача характерних рис обличчя.

Завд. 2. Замальовки людей в русі (6 години).

Матеріал – папір, пастель, пензлі. Розмір $\frac{1}{8}$ арк.

Мета: передача характерних рис фігури.

IV курс, VII семестр

Тема 21. Контраст кольорових відношень

Завд. 1. Натюрморт, побудований на контрасті кольорових відношень (14 годин).

Натюрморт з самоваром, з 4-х предметів.

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{2}$ арк.

Мета: закріплення знань, подальший розвиток у студентів почуття кольорової гармонії та пластики форм.

Завд. 2. Декоративна стилізація попереднього натюрморту (10 годин).

Стилізація “під матеріал” (під вітраж, під ткацтво, під вишивку тощо).

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{4}$ арк.

Мета: закріплення знань, подальший розвиток у студентів почуття кольорової гармонії та пластики форм.

Тема 22. Відтворення характеру людини кольором

Завд. 1. Короткочасний етюд чоловічої голови (8 годин).

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{2}$ арк.

Мета: закріплення знань, передача характерних рис обличчя.

Завд. 2. Короткочасний етюд жіночої голови (8 годин).

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{2}$ арк.

Мета: закріплення знань, передача характерних рис обличчя.

Завд. 3. Короткочасний етюд фігури людини в положенні стоячи (8 годин).

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{2}$ арк.

Мета: закріплення знань, взаємозв'язок голови, торса, рук.

Завд. 4. Короткочасний етюд фігури людини в положенні сидячи (8 годин).

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{2}$ арк.

Мета: закріплення знань, взаємозв'язок голови, торса, рук у положенні сидячи.

Завд. 5. Етюд жіночої голови з плечовим поясом (12 годин).

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{2}$ арк.

Мета: взаємозв'язок голови, торса, рук, передача великих кольорових співвідношень з виявленням великої форми.

VIII семестр

Тема 23. Завершеність у живописі

Завд. 1. Етюд чоловічої півфігури з руками (14 годин).

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{2}$ арк.

Мета: закріплення знань, взаємозв'язок голови, торса, рук, завершеність роботи.

Завд. 2. Етюд фігури дитини в національному костюмі (18 годин).

Матеріал – за вибором студента. Розмір $\frac{1}{2}$ арк.

Мета: закріплення знань, взаємозв'язок голови, торса, рук. Орнаментальність костюма як декоративний елемент загальної композиції.

Завд. 3. Етюд фігури людини з промисловим виробом в руках (19 годин).

Матеріал – за вибором студента. Розмір – аркуш паперу.

Мета: повторення і закріплення знань, взаємозв'язок голови, торса, рук, завершеність роботи.

Підсумкове заняття (1 година).

Мета: узагальнення набутих знань. Самостійна тестова робота.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ “ЖИВОПИС”

№	Тема для самостійного опрацювання	Термін	Форма контролю СРС	Список літератури для опрацювання теми	Кількість годин
1.	Градації тону	I курс I семестр	Усне опитування	Кирцер Ю. М. Рисунок и живопись. М., 1981	2
2.	Зміни світлотності і насиченості хроматичного кольору.	I курс II семестр	–	Кирцер Ю. М. Рисунок и живопись. – М., 1981	2
3.	Декоративна стилізація.	I курс II семестр	–	Кирцер Ю. М. Рисунок и живопись. – М., 1981	2
4.	Замальовки квітів.	I курс II семестр	–	Энциклопедия художника. – М., 2002	2
5.	Замальовки кущів, дерев.	I курс II семестр	–	Энциклопедия художника. – М., 2002	2
6.	Замальовки весняного пейзажу.	I курс II семестр	–	Энциклопедия художника. – М., 2002	2
7.	Народний декоративний розпис.	II курс III семестр	–	Прикрась свій дім. К., 1991	2
8.	Особливості петриківського розпису.	II курс III семестр	Реферат	Прикрась свій дім. – К., 1991	4
9.	Виникнення імпресіонізму.	II курс IV семестр	Усне опитування	Серія “Великі художники” № 1–11. – К., 2003	2
10.	Український імпресіонізм.	II курс IV семестр	–	Нариси з історії укр. – мистецтва. – К., 1966	2

№	Тема для самостійного опрацювання	Термін	Форма контролю СРС	Список літератури для опрацювання теми	Кількість годин
11.	Біографія художника-імпресіоніста.	II курс IV семестр	Реферат	Серія книг Анрі Перрюшо. – М., 1991	4
12.	Техніка олійного живопису.	II курс IV семестр	Усне опитування	Енциклопедія художника. – М., 2002	2
13.	Настрій картини.	II курс IV семестр	–	Волков Н. Н. Цвет в живописи. – М., 1984	2
14.	Кольорова система відношень у живописі.	III курс V семестр	–	Волков Н. Н. Цвет в живописи. – М., 1984	2
15.	Вплив оточуючого середовища на предмети.	III курс VI семестр	–	Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти – К., 2000	2
16.	Живопис птахів.	III курс VI семестр	–	Рисуем 50 птиц. Минск, 2000. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти – К., 2000	2
17.	Замальовки голови людини.	III курс VI семестр	–	Енциклопедія художника. – М., 2002	2
18.	Замальовки півфігури людини.	III курс VI семестр	–	Енциклопедія художника. – М., 2002	2
19.	Замальовки фігури людини.	III курс VI семестр	–	Енциклопедія художника. – М., 2002 Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти – К., 2000	2

№	Тема для самостійного опрацювання	Термін	Форма контролю СРС	Список літератури для опрацювання теми	Кількість годин
20.	Відтворення характеру людини кольором.	IV курс VII семестр	–	Энциклопедия художника. – М., 2002 Волков Н. Н. Цвет в живописи. – М., 1984	2
21.	Етюд і завершеність.	IV курс VIII семестр	–	Энциклопедия художника. – М., 2002	1

Список літератури

1. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты. Рисунок. Живопись. Композиция. – М., 1969
2. Волков Н. Н. Цвет в живописи. – М., 1984
3. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти. – К., 2000
4. Кирцер Ю. М. Рисунок и живопись. – М., 1981
5. Энциклопедия художника. – М., 2002
6. Школа ИЗО. – № 1, № 2, № 3.

Допоміжна література:

1. Кузин В. С. Основы обучения изобразительному искусству в школе. 2-е изд., – М., 1977
2. Никанорова Н. П. Наглядные пособия и оборудование для занятий изобразительным искусством. – М., 1975
3. Рисунок. Живопись. Композиция. Хрестоматия. – М., 1989
4. Ростовцев Н. Н., Терентьев А. Е. Развитие творческих способностей на занятиях рисованием. – М., 1987
5. Серія “Великі художники”. – К., 2003–2004
6. Серія книг Анрі Перрюшо. – М., 1991
7. Прикрась свій дім. – К., 1991
7. Нариси з історії українського мистецтва. – К., 1966
8. Кузин В. С. Вопросы изобразительного творчества. – М., 1971

Навчальне видання

ЖИВОПИС

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації

Укладач Л. І. Ващук

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 1,39. Наклад 100 прим.

Видавництво “Фірма “ІНКОС”
14116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, 10/8;
Тел./факс: (044) 206-47-29, 206-47-21
E-mail: inkos@carrier.kiev.ua,
inkos@ln.kiev.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів
видавничої продукції № 2006 від 04.11.2004 р.